

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-12-10
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 4008-14

SÖKANDE

Ragn-Sells Heljestorp AB, 556018-1553
Heljestorp 150
462 73 Vänersborg

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utökning av deponi och av kompostering av avloppsslam vid Heljestorps avfallsanläggning i Vänersborgs och Trollhättans kommun

Verksamhetskod: 90.290 m.fl.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som godkänner miljökonsekvensbeskrivningen som bifogats ansökan, lämnar Ragn-Sells Heljestorp AB tillstånd att utöka deponi- och avfallsbehandlingsverksamheten vid anläggningen i Vänersborgs och Trollhättans kommuner. Tillståndet för hela den tillståndsgivna verksamheten omfattar följande (ändringar till följd av denna dom i *kursiv stil*).

Deponiområdet

- a) Deponera högst 150 000 ton icke farligt avfall per år i deponin för icke farligt avfall, varvid deponering i etapp I, II och III:A-B får fortgå längst till utgången av år 2008. *Deponering i tillkommande ytor för icke farligt avfall som tillåts genom denna dom framgår av bilaga 1.*
- b) Deponera högst 50 000 ton farligt avfall per år i deponin för farligt avfall varvid avfallet i huvudsak får utgöras av aska från avfallsförbränningsanläggningar samt förorenade massor. *Deponering i tillkommande ytor för farligt avfall som tillåts genom denna dom framgår av bilaga 1.*
- c) Lagra massor avsedda för sluttäckning av deponin inom deponeringsområdet.
- d) Tillhandahålla omlastningsplats för containrar innehållande animaliskt avfall.

Dok.Id 311832

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		-

Miljöstation

- e) Behandla oljeförorenat vatten och slam samt avvattna flytande avfall i behandlingsanläggningen för oljeförorenat vatten med högst 20 000 ton per år.
- f) Omemballera och mellanlagra högst 4 000 ton farligt avfall vid varje enskilt tillfälle samt därutöver lagra föroreningsrester från behandlingsanläggningen för förorenade massor och slam.
- g) Mellanlagra eller behandla högst 100 000 ton förorenade massor, askor och slagg (kan klassificeras som farligt avfall) per år med följande behandlingstekniker:
- Jordtvätt med vatten respektive lösningsmedel
  - Termisk avdrivning
  - Biologisk behandling i bioreaktor eller genom kompostering
  - Stabilisering/solidifiering

Sorteringsanläggning

- h) Sortera, behandla och mellanlagra högst 250 000 ton verksamhets-, bygg- och rivningsavfall, grovavfall samt park- och trädgårdsavfall, upparbeta och lagra t.ex. jord, sten, betong, tegel, däck, metallskrot, kompost, avloppsslam, rötslam och liknande restprodukter per år, varav max 2 000 ton/år får utgöras av farligt avfall (i huvudsak elavfall, impregnerat trä o. dyl.), *40 000 ton/år får utgöras av mellanlagring och behandling i form av kompostering av rötat slam från avloppsreningsverk* och 40 000 ton/år får utgöras av bearbetning av däck, samt därutöver årligen behandla 15 000 st. kylskåp och frysar. *Inom ramen för den totala mängden avfall i denna punkt får jordtillverkning ske av komposterat slam, komposterat park- och trädgårdsavfall samt jord- och stenmassor.*
- i) Driva en återvinningscentral inom anläggningsområdet, avsedd för mottagning av grovavfall, återvinningsmaterial och farligt avfall.
- j) Emballera och lagra högst 10 000 ton brännbart avfall per år.

Rötningsanläggning

l) Motta och försortera högst 65 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt lättnedbrytbart organiskt verksamhetsavfall per år.

m) Röta högst 27 000 ton lättnedbrytbart organiskt hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt lättnedbrytbart organiskt verksamhetsavfall per år.

Övrigt

Detta tillstånd får i de delar som avser utökad årlig mängd deponering [punkterna a) och b)] tas i anspråk även om domen inte vunnit laga kraft.

Mark- och miljödomstolen godkänner till ansökan fogad statusrapport.

SLUTLIGA VILLKOR

Mark- och miljödomstolen upphäver villkor 32 gällande hygienisering av rötresters.

För tillståndet ska, utöver vad som meddelats i tidigare domar för verksamheten, gälla följande slutliga villkor.

6. Buller från den nu ändrade och utökade samt den samlade verksamhet som avses i miljödomstolens dom den 7 mars 2005 i mål M 109-03 får utomhus vid bostäder inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivå.

Vardagar dagtid (kl. 07-18)	50 dB(A)
Samtliga dygn nattetid (kl. 22-07)	40 dB(A)
Övrig tid	45 dB(A)

Maxljudnivån utomhus vid bostäder får samtliga dygn nattetid (kl. 22-07) inte överstiga 55 dB(A).

41. Ej rötat slam ska förbehandlas i sluten hall där all ventilationsluft leds via luktreducerande filter. Det ska säkerställas att det slam som har förbehandlats genom inblandning av strukturmateriäl, är så stabiliserat att det vid uppläggning i

stuka utanför hallen inte riskerar att medföra annat än helt tillfälliga och marginella luktstörningar.

42. För kompost¹ som ska nyttiggöras utanför Heljestorps avfallsanläggning ska det säkerställas att fullgod hygienisering i komposteringsprocessen sker. Detta gäller även om det komposterade slammet ingår som del i tillverkad jord.

43. Vid avsättning utanför Heljestorps avfallsanläggning ska kompost samt jordprodukter¹ åtföljas av en aktuell innehållsdeklaration.

44. Annat avfall, likvärdigt det som anges i punkten h) i tillståndets ram får nyttiggöras för jordtillverkning efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

YRKANDEN

Ragn-Sells Heljestorp AB (bolaget) har yrkat, såsom talan slutligen bestämts, att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd till följande ändringar av den tillståndsgivna verksamheten jämfört med vad som meddelats genom dom den 7 mars 2005 i mål M 109-03:

- tillåten mängd i punkten a), utökas från 100 000 ton per år till 150 000 ton per år (med justering av deponigränsen enligt den till ansökan fogade tekniska beskrivningen),
- tillåten mängd i punkten b) utökas från 35 000 ton per år till 50 000 ton per år (med en justering av deponigränsen enligt den till ansökan fogade tekniska beskrivningen),
- tillåten mängd kompostering av rötat slam i punkten h), får ökas från 5 000 ton per år till 40 000 ton per år (inom ramen för den totala mängden avfall om 250 000 ton per år).

---

¹ Med kompost och jordprodukter avses alla typer av gödselmedel, jordförbättringsprodukter samt jordar som framställs på anläggningen.

Bolaget har också yrkat vidare att villkor 32 "Rötresten skall genomgå fullgod hygienisering" undanröjs samt att tillståndet, vad avser mängden deponerat avfall, får tas i anspråk även om domen inte vunnit laga kraft.

Förslag till villkor

Bolaget har föreslagit att den ändrade verksamheten ska bedrivas i enlighet med tidigare fastställda villkor med följande tillägg:

Villkor 41

Ej rötat slam ska ha förbehandlats i slutna hall där all ventilationsluft leds via luktreducerande filter. Det ska säkerställas att det slam som förbehandlats genom inblandning av strukturmaterial, ska vara så stabiliserat att det vid uppläggning i stuka utanför hallen inte riskerar att medföra annat än helt tillfälliga och marginella luktstörningar.

Villkor 42

För kompost som ska nyttiggöras utanför Heljestorps avfallsanläggning ska det säkerställas att fullgod hygienisering i komposteringsprocessen sker. Detta gäller även om det komposterade slammet ingår som del i tillverkad jord.

Villkor 43

Annat avfall, likvärdigt det som anges i punkten h) i tillståndets ram får nyttiggöras för jordtillverkning efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Befintligt villkor 32

Villkor 32 "Rötresten skall genomgå fullgod hygienisering" ska utgå.

BAKGRUND

Sedan år 1972 bedrivs det avfallshantering på fastigheterna Vänersborg Kvarntorp 2:1 och 2:12 samt Trollhättan Kortered 2:5. Verksamheten bedrivs med stöd av ett grundtillstånd meddelat av Miljödomstolen den 7 mars 2005 i mål M 109-03.

Slutliga villkor för utsläpp till vatten meddelades genom dom den 12 januari 2010.

Genom dom den 12 januari 2010 i mål M 1281-08 medgav miljödomstolen att

utöka verksamheten i visst avseende. I korthet har verksamheten i dag tillstånd att bedriva sin verksamhet enligt följande:

Deponiområdet

- a) Deponera högst 100 000 ton icke farligt avfall per år i deponin för icke farligt avfall, varvid deponering i etapp I, II och III:A-B får fortgå längst till utgången av år 2008.
- b) Deponera högst 35 000 ton farligt avfall per år i deponin för farligt avfall varvid avfallet i huvudsak får utgöras av aska från avfallsförbränningsanläggningar samt förorenade massor.
- c) Lagra massor avsedda för sluttäckning av deponin inom deponeringsområdet.
- d) Tillhandahålla omlastningsplats för containrar innehållande animaliskt avfall.

Miljöstation

- e) Behandla oljeförorenat vatten och slam samt avvattna flytande avfall i behandlingsanläggningen för oljeförorenat vatten med högst 20 000 ton per år.
- f) Omemballera och mellanlagra högst 4 000 ton farligt avfall vid varje enskilt tillfälle samt därutöver lagra föroreningsrester från behandlingsanläggningen för förorenade massor och slam.
- g) Mellanlagra eller behandla högst 100 000 ton förorenade massor, askor och slagg (kan klassificeras som farligt avfall) per år med följande behandlingstekniker:
  - Jordtvätt med vatten respektive lösningsmedel
  - Termisk avdrivning
  - Biologisk behandling i bioreaktor eller genom kompostering
  - Stabilisering/solidifiering

Sorteringsanläggning

- h) Sortera, behandla och mellanlagra högst 250 000 ton verksamhets-, bygg- och rivningsavfall, grovavfall samt park- och trädgårdsavfall, upparbeta och lagra t.ex. jord, sten, betong, tegel, däck, metallskrot, kompost, avloppsslam, rötslam och liknande restprodukter per år, varav max 2 000 ton/år får utgöras av farligt avfall (i huvudsak elavfall, impregnerat trä o. dyl.), 5 000 ton/år får utgöras av kompostering

av rötat slam från avloppsreningsverk och 40 000 ton/år får utgöras av bearbetning av däck, samt därutöver årligen behandla 15 000 st. kylskåp och frysar.

i) Driva en återvinningscentral inom anläggningsområdet, avsedd för mottagning av grovavfall, återvinningsmaterial och farligt avfall.

j) Emballera och lagra högst 10 000 ton brännbart avfall per år.

Rötningsanläggning

l) Motta och försortera högst 65 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt lättnedbrytbart organiskt verksamhetsavfall per år.

m) Röta högst 27 000 ton lättnedbrytbart organiskt hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt lättnedbrytbart organiskt verksamhetsavfall per år.

Som villkor för verksamheten gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivits genom domar i mål M 109-03 och M 492-09.

Följande slutliga villkor har meddelats för verksamheten.

1. Verksamheten skall, om inte annat framgår av denna dom, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i målet.
2. Verksamheten skall bedrivas så att störande lukt undviks. Om luktolägenheter trots det uppkommer skall bolaget snarast identifiera orsakerna samt vidta åtgärder för att motverka den störande lukten.
3. Avfall skall hanteras så att olägenheter orsakade av damning, vindspridning av avfall eller skadedjur inte uppkommer.
4. Erforderliga brandsläckningsredskap samt släckmassor skall finnas tillgängliga på anläggningen.
5. Verksamheten skall bedrivas så att insyn mot pågående verksamheter väsentligen begränsas.

6. Buller från verksamheten, inberäknat transporter inom anläggningsområdet, skall begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder som riktvärde inte överstiger

50 dB(A) vardagar kl. 07.00-18.00

40 dB(A) natt kl. 22.00-07.00

45 dB(A) övrig tid

Nattetid får momentanvärdet som riktvärde inte överstiga 55 dB(A).

7. Om halterna föroreningar i förorenade jordmassor (före eller efter behandling) underskrider de nivåer som anges för Mindre känslig markanvändning (MKM) i Naturvårdsverkets rapport 4638 och Rapport 4889 får massorna nyttiggöras inom anläggningen, t.ex. i deponins sluttäckning utanför tätskiktet. Från och med 1 juli 2010 ska Naturvårdsverkets ”nya generella riktvärden för förorenad mark” för MKM som publicerades den 24 oktober 2008, gälla för de förorenade jordmassor (före eller efter behandling) som tas in på anläggningen för att användas i deponins sluttäckning utanför tätskiktet.

8. Ett aktuellt kontrollprogram skall finnas för verksamheten. Kontrollprogrammet skall följas. Förslag till kontrollprogram skall lämnas till tillsynsmyndigheten inom den tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Deponiområde

9. En deponeringsplan för den planerade utbyggnaden av deponin (Etapp III C och D samt IV och FA) skall inges för godkännande till tillsynsmyndigheten. Planen skall beskriva bl.a. teknisk konstruktion av konstgjord geologisk barriär, botten-tätning och dränering, lakvattendiken, eventuella grundvattendräneringar och tätskärmar, samt hantering av bäcken i området. Deponering får ej påbörjas förrän tillsynsmyndigheten godkänt deponeringsplanen. Även för befintlig deponi skall finnas en av tillsynsmyndigheten godkänd deponeringsplan.

10. Allt inkommande avfall skall vägas. I det fall avfall sorteras och olika fraktioner uppstår skall de olika fraktionerna vägas, inklusive deponifractionen.

11. Deponering av avfall får ske till en högsta höjd av +98 m (exkl. sluttäckning). Deponering av avfall på etapp III C och D samt IV och FA får ske till en högsta höjd av +93 m innan sluttäckning.

12. En efterbehandlingsplan skall upprättas ett år efter tillståndet vunnit laga kraft.

13. Mottagningskontroll och registrering av avfall till deponin för icke-farligt avfall, enligt deponeringsförordningen (SFS 2001:512) och föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10), skall vara infört senast den 1 januari 2006. Motsvarande kontroll och registrering av avfall till deponin för farligt avfall skall vara införd då denna deponidel tas i anspråk.

Deponi för icke-farligt avfall

14. Deponigasutvinningen skall ske så länge gasbildning i väsentlig omfattning sker.

Deponi för farligt avfall

15. Inom deponin för farligt avfall får aska från avfallsförbränning samt förorenade massor deponeras. Annat farligt avfall får deponeras efter godkännande från tillsynsmyndigheten.

Omlastning av animaliskt avfall

16. Döda djur eller annat avfall får ej tas ur containrarna.

17. Avfallet skall förvaras i tät behållare.

Miljöstation

Mellanlagring av farligt avfall

18. Mellanlagring av farligt avfall inom miljöstationen ska ske på täta, hårdgjorda ytor (betong, asfalt eller motsvarande), som är resistent mot förekommande

föreningar. Ytorna ska ha invallning eller liknande konstruktion. För flytande avfall ska invallningen ha kapacitet att samla upp volymen i den största behållaren jämte 10 % av summan av övriga behållares volym.

Fast farligt avfall ska lagras på hårdgjord yta. Elektronikavfall (exklusive vitvaror) ska förvaras under tak.

Farligt avfall ska lagras under tak eller i godkända transportemballage och med påkörningsskydd för farligt avfall som lagras utomhus. Detta gäller inte farligt avfall som består av tryckimpregnerat virke.

Avloppsledningar från invallningar och andra ytor ska vara försedda med stängningsbara ventiler.

Tankar och cisterner för flytande farligt avfall ska vara försedda med nivåalarm.

19. Emballage skall vara av sådan beskaffenhet att läckage ej sker.

20. Byggnader för lagring av farligt avfall skall vara försedda med en sarg som ger en innesluten volym motsvarande den största behållaren i lagringsutrymmet. Golven skall utgöra täta, hårdgjorda ytor (betong, asfalt eller motsvarande), som är resistent mot förekommande föreningar. Avloppsledningar skall vara försedda med stängningsbara ventiler.

21. Vatten som uppkommer på ytorna för mellanlagring av farligt avfall skall ledas till reningsanläggning via oljeavskiljare.

Behandling av oljeförorenat vatten och slam

22. Byggnader för mottagning och lagring av oljeförorenat vatten och slam skall vara försedda med en sarg som ger en innesluten volym motsvarande den största behållaren i lagringsutrymmet. Golven skall utgöra täta, hårdgjorda ytor (betong eller motsvarande), som är resistent mot förekommande föreningar.

Avloppsledningar skall vara försedda med stängningsbara ventiler.

Mellanlagring och behandling av förorenade massor och slam m.m.

23. Föroreningsinnehållet i massor och slam skall på lämpligt sätt och i erforderlig omfattning kontrolleras vid mellanlagring samt före och efter behandlingen.

24. Upphävt genom dom 12 januari 2010 i mål M 492-09.

25. Varje ny behandlingsmetod skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

26. Mellanlagring och behandling ska ske på täta, hårdgjorda ytor (betong, asfalt eller motsvarande) som är resistenta mot förekommande föroreningar och med uppsamling av dagvatten. Det vatten som inte kan återföras till processen ska behandlas om inte tillsynsmyndigheten medger annat.

Utsläppen av renat dagvatten till Edsättersbäcken ska uppfylla halterna i villkor 36 som begränsningsvärden för utsläpp med undantag för koppar (Cu) där halten ska vara 0,02 mg/l, för nickel (Ni) där halten ska vara 0,04 mg/l och för totalkväve (N_{tot}) där halten ska vara 10 mg/l. Parametrarna för BOD₇ ammonium (NH₄-N) och suspenderande ämnen (susp.) ska inte tillämpas.

De angivna begränsningsvärdena utgör löpande kvartalsmedelvärden och ska kontrolleras genom mätning varje månad. Om begränsningsvärdena inte uppfylls ska åtgärder genom förbättrad rening eller andra interna åtgärder att minska utsläppen vidtas. Vid vidtagna åtgärder ska tillsynsmyndigheten informeras om den aktuella åtgärden och uppföljning med mål att åter innehålla angivet begränsningsvärde.

Alternativt ska vatten från dessa ytor hanteras enligt villkor 36 och 37.

27. Oljeförorenade massor med halter av alifatiska kolväten C₅–C₃₅ över 10 000 mg/kg TS i medelhalt får endast behandlas genom täckt kompostering med uppsamling och behandling av avgående luft i aktivt kolfilter eller på annat sätt som ger minst lika god effekt. Lagring av sådana massor och slam skall ske under täckning innan behandling.

28. Vid utsläpp till luft från termisk behandling skall, om gaserna förbränns, förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning och Naturvårdsverkets föreskrifter om avfallsförbränning (NFS 2002:28) tillämpas. Om annan gasreningsteknik används skall kondensat eller filtermassor omhändertas som farligt avfall.

29. Färdigbehandlade massor får inte användas utanför avfallsanläggningen utan samråd med berörd tillsynsmyndighet.

Rötningsanläggningen

30. Luft från rötningsanläggningen som kan medföra störande lukt skall, annat än undantagsvis vid t.ex. servicearbeten, samlas in och behandlas.

31. Biogas som inte kan nyttiggöras skall facklas.

32. Rötresten skall genomgå fullgod hygienisering.

33. Avfall från rötningsanläggningen (rejekt mm) och latrin skall täckas omgående då det deponeras. Åtgärder skall vara vidtagna snarast möjligt dock senast den 1 juni 2007.

34. Lagring av brännbart avfall från sorteringen vid rötningsanläggningen utomhus skall minimeras. Vid arbetsdagens slut skall allt avfall som förvaras utomhus vara upplastat i containrar försedda med lock eller presenning. Åtgärderna skall vara vidtagna snarast möjligt dock senast den 1 juni 2007.

Generella villkor för vattenhantering

35. Processavloppsvatten från behandlingsanläggningen för oljeförorenat vatten ska avledas till SBR-anläggningen, eller till annan godkänd behandlingsanläggning efter tillsynsmyndighetens godkännande.

36. Utgående vatten från reningsanläggningar vilket leds till Göta älv får som riktvärde och löpande kvartalsmedelvärde inte överskrida följande halter.

Ämne	Halt (mg/l)
Arsenik	0,01
Bly	0,005
Kadmium	0,0005
Koppar	0,03
Krom	0,04
Kvikksilver	0,0005
Nickel	0,05
Zink	0,05
BOD ₇	10
TOC	100
Sum cancerogena PAH16	0,01
Sum övriga PAH16	0,2
Oljeindex	3
NH ₄ -N	10
Tot-N	25
Tot-P	0,5
Susp	50

37. Föroreningarna i det utgående vattnet från reningsanläggningar vilket leds till Göta älv får efter 2011 års utgång inte överstiga följande begränsningsvärden beräknade på faktiska årsflödet enligt följande formel;

$$Bgr = Q \times Rv \times 1,3, \text{ där}$$

Bgr = begränsningsvärde

Q = flöde m³

Rv = riktvärde enligt villkor 36

38. Inget obehandlat lakvatten får släppas ut till omgivande mark, yt- eller grundvatten. Vid haveri eller nödsituation får lakvattnet ledas till extern godkänd behandlingsanläggning.

Bolaget ska så långt som möjligt vidta åtgärder som förbättrar möjligheterna att omhänderta lakvattnet lokalt även vid ett haveri eller nödsituation. Till grund för detta arbete ska det finnas en åtgärdsplan som ska upprättas senast den 1 mars 2010.

39. Bolaget ska genomföra försök av kompostering av slam från SBR-anläggningen och utreda andra alternativ att omhänderta slammet. Utredningen, som särskilt ska belysa risken för lukt och möjligheterna att begränsa lukt, ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 31 december 2010.

Delegation

Miljödomstolen överlåter enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att

1. Föreskriva åtgärder mot lukt om lukttörningar av någon betydelse uppstår.
2. Godkänna deponeringsplan.
3. Godkänna efterbehandlingsplan.
4. Bestämma när deponigasutvinning kan upphöra.
5. Medge deponering av annat farligt avfall än aska från avfallsförbränning och förorenade massor i deponin för farligt avfall.
6. Medge undantag från villkoret om ytor för mellanlagring och behandling av förorenade massor och slam.
7. Meddela ytterligare föreskrifter för hanteringen av mellanlagrade och behandlade förorenade massor och slam.
8. Meddela undantag från haltgränserna i villkor 24 för hantering av massor och slam.
9. Meddela föreskrifter om undersökning och hantering av rejekt från bandfiltret i rötningsanläggningen.
10. Meddela ytterligare föreskrifter angående kontroll av verksamheten vid avfallsanläggningen.
11. Meddela ytterligare föreskrifter för extern avsättning av upparbetade massor.

ANSÖKAN

Sammanfattningsvis avser ansökan en ändring enligt följande.

En utökning av de årliga mängder som får deponeras på deponin för icke-farligt avfall och på deponin för farligt avfall. Samtidigt omfattar ansökan en justering av deponigränsen något i förhållande till tidigare. Därtill ansöker bolaget tillstånd att,